

Danske reformationssalmer

MELODIER OG TEKSTER 1529-1573

Frands Vormordsen: Håndbog om den rette evangeliske Messe

Frands Vormordsens fortale

Franciscus wormordi ynsker alle retsindige oc gudfryctige Predickere oc sogneherrer

NAade oc fredt aff Gudt wor fader oc Jesu Cristo wor herre Er mig disse dage tilhaande *kommen* Doctorum Pomerani oc Paladii Haandbog med en gandske deilig forscrift oc formaning / huilken Gudt giffue att y alle wille (som tilbørligt er) acte / lyde oc fyllist giøre / Paa det att wy en gang kunde komme till den enighed oc *samdrectighed* / der stedtze och altid saa høgt actit oc anset weret haffuer hoss alle gudfrygtige fromme oc wise mend oc oss lærdt er aff wor herre Jesu Christo oc hans hellige apostle. Det er kiære brødre wel sandingen / at wy til nogre besynderlige oc wduortis Ceremonier oc øffuinger (oss icke budne oc befallne aff Gudt y den hellige scrift) icke kunne heller maa forbynnes eller forplictis / Men det er oc saa sandingen att oss drebeligen oc aluerligen byudis oc læris y den hellige scrift att wy icke skulle være egensyndige / oc inthet lade oss welbehaffue / huilkedt aff oss selffue icke optenct / eller giort er / Der fore er det høgeligen aff nøden / att wy wdy alle de stycker oc Ceremonier (som y religionen obenbarligen handles skulle / oc emodt den hellige scrift icke ere oc den christen friihed Men mer der tilhielpe oc tiænne) saa meget som mueligt er / til ens ere / besynderlige med børn att christne / Bruder att wye / siuge att søge / Liig att iorde / stædze och altid almugen kundgøre / foreholde / lære oc vnderuise y herrens x Budordt Troen / Pater noster oc den hellige kirckes høgwerdige sacramenter / huilked nu giort er aff forscreffne høglærde mendt / oc paa det syste oc saa aff mig wdsett paa danske Men fordi att mange saa saare begerendis ere Een handbog Om Messe att holde oc hennes Ceremonier / Oc att

~~1025~~ creffne handbog icke | er saa premttett att hun (dennem besynderlige) tienne kand. som gamle ere oc haffue onde øgen / der fore haffuer ieg aluerligen bedet hederlig och vellerdt mand myn elskelige medtbroder her Claus sogne herre vdy Malmø / att handt samme handbog skall flitteligere lade prente heer y Malmø ordt fra ord. for wden all omuendelse oc fornyelse / Men bedre corrigerit oc vdy groffuere styll / medt messe bogen / der inthet mere skal indeholde endt nogre faa danske Prefationes oc pater noster. oc testamentens ordt / oc nogre retsindige Collecter oc bønner bag effter / aff huilke presten tage oc siunge kandt effter leyligheden / Epistolas oc Ewangelia finder mand y det gamle och ny testamente / huilke alle prestmndt maa endelige haffue Oc Psalmerne finder mand y psalmebøgerne / Hwess vdy købstæderne der som gode scoller ere / siungis skal paa latine effter konglige maiestetis wor kiærste naadige herris christelige ordinantz / finder mand y de latinske messebøger oc graler / Seer nu til myne kiære herrer oc brødre at y eder her effter rette oc skicke / tackendis den almectigste Gudt der oss naadeligen wndt haffuer saa christen oc naadig en herre oc konning / som er kong Christian konning Fredericks (salig medt Gudt) søn / saa att wy oss y all gudelighed oc ærlighed / effteer guds ordt medt spect oc roo skicke kunne oc maa / oc samme Guds ords retsindige predicken høre Gudt vnde oss det warigt oc langsompt Amen. Oc beder Gudt for hans naade oc hans naadis landt oc Rige oc for mig arme syndige mandt / etc.

Valete Malmogie tysdagen nest effter Martini Anno Domini MDXXXViii.

* * *